

Pelastustoimen omavalvontaohjelman toteutumisen arviointi ajalla 15.3.-30.6.2023

Kokoltk 17.08.2023 § 68
849/11.01.00/2023

Valmistelija: Terhi Ahonen puh. 044 718 8111,
terhi.ahonen1(at)pshyvinvointialue.fi

Pelastustoimen omavalvontaohjelma on laadittu alkuvuodesta 2023 ja se on hyväksytty kokonaisturvallisuuslautakunnan kokouksessa 9.2.2023 sekä hyvinvointialueen aluehallituksen kokouksessa 27.2.2023. Omavalvonnan toteutumisesta ja tuloksista raportoidaan kaksi kertaa vuodessa kokonaisturvallisuuslautakunnalle ja aluehallitukselle.

Omavalvontaohjelman tarkoituksena on ohjata strategisella tasolla Pohjois-Savon pelastuslaitoksen laadunhallintaa, toiminnan saatavuuden seurantaa, tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointia sekä palvelujen kehittämistä. Omavalvontaohjelman tarkoituksena on myös viestiä yhteistyökumppaneille ja pelastuslaitoksen toiminta-alueen asukkaille pelastuslaitoksen riskiperusteisesta, suunnitelmallisesta, laadukkaasta ja turvallisesta toiminnasta.

Omavalvontaohjelman toteuttamiseksi pelastuslaitoksella on laadittu omavalvontasuunnitelma, jonka avulla esihenkilöt voivat seurata omavalvonnan toteutumista. Omavalvontasuunnitelma on hyväksytty toimialan johtoryhmän kokouksessa 15.3.2023. Siitä on tiedotettu ja annettu ohjeistus henkilöstökokouksessa, palopäällikköpalaverissa sekä kirjallisesti esihenkilöille. Omavalvontaraportoinnin käytännöt ovat uusia pelastuslaitoksella ja toteutumisen arvioinnin toimintatapoihin totutellaan vielä. Kehitämme pelastuslaitoksella omavalvontaa aktiivisesti.

Omavalvonnan toteutumisen arviointi osa-alueittain:

1) Pelastuslaitoksen toiminnan organisointi, prosessit ja johtaminen

Ydinprosessien kuvaukset on laadittava, jotta niitä voidaan johtaa tehokkaasti. Päällikköviroissa ollut paljon sijaistuksia. Pelastuspäällikkö aloittaa virassa 1.8. Tukiprosessien toimivuuden osalta voidaan todeta että, hr-palveluiden prosessien osalta esihenkilöille on tullut paljon henkilöstöhallinnollista työtä ja se on kuormittanut muutosprosessissa.

Viestintään on saatu henkilöresurssia ja se on näkynyt viestinnän kehittymisenä erityisesti somessa. Viestinnän onnistumisesta on tullut paljon hyvää palautetta.

2) Tietoperusteinen palveluiden suunnittelu

Toimintaa ohjaavia dokumentteja, sopimuksia ja päätöksiä on päivitetty hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisiksi ja hyvinvointialueen dokumenttipohjille. IMS-tietojärjestelmän käyttöönotto ohjeiden ja käsikirjojen hallintaan pelastuslaitoksella on vielä alkuvaiheessa.

Ajantasainen riskianalyysi on valmistumassa osana palvelutasopäätösprosessia. Palvelutasopäätösprosessi on käynnissä.

Ensihoidon palvelutasopäätös 2023 ei ole käynyt hyvinvointialueen hallituksen eikä valtuuston hyväksyttävänä. Viranhaltijoiden esittämä palvelutasopäätös, joka on laadittu palveluntarvetta vastaten, ei ole toteutunut.

3) Henkilöstöresurssit

Onnettomuuksien ehkäisyn resurssit ovat kunnossa sijaisjärjestelyin vuoden 2023 loppuun. Tehtäväseurantaa toteutetaan palotarkastajien osalta.

Pelastustoiminnan henkilöstöresurssien ylläpidon suhteen ollut suuria haasteita työntekijöiden heikon saatavuuden vuoksi. Kesän aikana on jouduttu tekemään asemasiirtoja, jotka ovat heikentäneet keskisuurten 24/7 asemien vahvuutta. Kaikkia avoimia pelastajan virkoja ei ole saatu täytettyä. Vuorosunnittelua ja vahvuusseurantaa tehdään reaaliaikaisesti ja systemaattisesti.

Ensihoidon henkilöstöresurssit ovat olleet pääosin riittävät ja ensihoitoyksiköt on pystytty pitämään valmiudessa. Resurssien ylläpitäminen on ollut haastavaa. Sijaisten saatavuus on ollut heikkoa. Tämä on aiheuttanut ajoittain ylityön teettämisen tarvetta.

Valmius ja varautuminen: Henkilövarauksia poikkeusoloja varten on tehty. Väestönsuojelutoimintaan soveltuvia henkilöitä tulisi kartoittaa ja listata.

4) Osaamisen ja suorituskyvyn varmistaminen

Rekrytointiprosessit toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen rekrytointiyksikön kanssa. Käytössä Secapp -sovellus keikkalaisille. Käyty pelastusopistolla esittelemässä toimintaa ja rekrytoimassa opiskelijoita.

Perehdyttämisen osalta käytetty entisiä materiaaleja ja pelastuksen osalta valmistunut myös opinnäytetyö aiheesta. Perehdyttämisen kokonaisuus korostuu henkilöstön liikkuvuuden lisääntymisen myötä.

Kehityskeskusteluja käydään vielä loppuvuodesta, käytössä uusi OSS järjestelmä, jonka käyttöä opetellaan.

Pelastuksen sisäisen koulutuksen suunnitelma laadittu. Koulutusmestarin virka tulisi saada täytettyä. Kaivataan lisää yhteistyötä 24/7 asemien kesken.

Ensihoidon suorituskykyvaatimukset ovat yhtenäiset hyvinvointialueella. Lähiesihenkilöt seuraavat ensihoitajien suorituskykyvaatimusten täyttymistä.

Yt- ja työsuojeluryhmässä seurataan uhka-, väkivalta- ja vaaratilanteita sekä työturvallisuuteen liittyviä poikkeamia. Vuoden alusta pelastuslaitoksella omat työsuojelu- ja työhyvinvointiasiantuntijat, se on koettu hyväksi asiaksi. Pelastustoimessa otettu käyttöön 1.6. HaiPro- ja PosiPro-järjestelmät. Nämä aiemmin käytössä jo ensihoidon puolella.

Alkuvuoden aikana on esiintynyt virheitä palkanmaksutapahtumissa, joita palvelussuhdeyksikkö ja palkanlaskenta on selvittänyt ja korjannut.

5) Yhteistyömenettelyt suorituskyvyn ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi

Pelastustoiminnassa tarvittavien lisäresurssien osalta solmittu sopimus Kuopion Palokuntayhdistys ry:n kanssa. Aiemmat sopimukset tarkistetaan vuosittain.

Valmiuden ja jatkuvuudenhallintaan liittyvien suunnitelmakokonaisuuksien päivittäminen on dynaaminen prosessi ja niitä päivitetään jatkuvasti tai huomioiden muuttuva toimintaympäristö. Tällä hetkellä työn alla Pohjois-Savon evakuointisuunnitelman asiakirja. Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma vaatii merkittävän päivityksen.

6) Toimitilat, kalusto ja laitteet

Vuokrasopimusten hallinta ja valvontavastuu toimitilojen osalta hyvinvointialueen kiinteistöhallinnossa. Kaikki vuokrasopimukset tallennettu D10-järjestelmään ja kiinteistöhallintajärjestelmään, mutta sinne ei oikeuksia pelastuslaitoksen henkilöillä. Siivoussopimusten laatiminen ja valvonta ovat tukipalveluiden vastuulla.

Kalustoa uusitaan investointi- ja kalustosuunnitelman mukaisesti. Tekniset palvelut vastaavat kaluston iän ja kunnon tarkistamisesta jatkuvana prosessina. Hankinnoissa noudatetaan hankintalakia.

Tuve-verkon käyttöön ottaminen tapahtuu ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Vastuuhenkilönä viestimestari. Suonenjoen pelastusasema on pilottihankkeena asemien tuvettamisen osalta ja v. 2023 aikana tuve-projekti etenee viidellä

asemalla. Muut asemat seuraavat investointisuunnitelman mukaisesti.

7) Toimintaa ohjaavat toimintamallit ja ohjeet

Palvelutuotannon keskeisiä mittareita seurataan kuukausittain.

Toimintamallien, ohjeiden ja häiriö- ja kriisitilannesuunnitelmien päivittäminen on dynaaminen prosessi. Hyvinvointialueella on päivitetty mm. varallaolo-ohjeistus. Uusien työntekijöiden perehdytyksessä huolehditaan sisäisten ohjeiden ja toimintamallien perehdyttämisestä.

8) Tiedon kerääminen ja tiedon laadun varmistamisen menettelyt

Asiakirjojen laadunhallinnan osalta prosessi on jatkuva. Hyvinvointialueella käytössä IMS-tietojärjestelmä, jonka käytössä pelastuslaitos vielä alkumetreillä.

Käytössä olevien tietojärjestelmien toimivuutta arvioidaan jatkuvasti päivittäisessä käytössä ja mahdollisista puutteista reklamoidaan palautekanavien mukaisesti.

Pelastuslaitokselle kohdennetut asiakaspalautteet käsitellään viivytyksettä. Käytössä on mm. hyvinvointialueen internet-sivulla oleva palautelomake. Syksyllä tulossa palaveri palautekäytäntöjen kehittämiseksi.

9) Palvelutason toteutumisen seuranta ja arviointi

Pelastustoiminnan palveluiden saatavuus, laatu ja vaikuttavuus:
ei kirjauksia omavalvontasuunnitelmassa.

Varautumisen ja väestönsuojelun palveluiden saatavuus, laatu ja vaikuttavuus:

Osallistuttu paikallispuolustusharjoituksen suunnitteluun aktiivisesti, käytössä suurtehoväestöhälyttimet, joiden koesoitot kuukausittain, uusia väestöhälyttimiä tilataan 2 kpl/v. Tällä hetkellä ei kuuluvaluusalue kata eteläistä Kuopiota.

Väestönsuojelukoulutukseen osallistuneiden määrä ei ole tiedossa. Viimeisin VAP-varausten päivitys tehty 3/2023.

Valmiuden ja jatkuvuudenhallinnan suunnitelmia päivitetään jatkuvasti huomioiden muuttuva toimintaympäristö.

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden saatavuus, laatu ja vaikuttavuus:

Valvontasuunnitelman mukainen seuranta suoritteista käytössä. Pohjoinen toimialue on tavoitteessa, keskinen ja eteläinen alue edennyt n. 50 % valvontasuunnitelman tavoitteesta.

Turvallisuusviestintä on edennyt hyvin toimialueilla.

Palontutkintaan ollut ajoittain haasteita saada tutkijoita.

Laatu on parantunut palotarkastuspöytäkirjoissa. Some on tavoittanut ihmisiä hyvin.

Ensihoitopalveluiden saatavuus, laatu ja vaikuttavuus:

Ensihoidossa toteutuu aktiivinen omavalvonta. Palvelutasoa nostettu kustannusneutraalisti painopistevuoroilla. Ensihoidon tehtävämäärät kokonaisuutena vähentyneet n. 1 % viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Yhden kuljettavan ensihoitoyksikön vähentäminen Kuopion toiminta-alueelta 15.3. alkaen aiheuttanut merkittävää kuormitusta muille ensihoitoyksiköille. Tavoittamisviiveet kasvaneet kiireellisillä tehtävillä Kuopion toiminta-alueella. 15.3. alkaen toiminut yksi ns. alue-ensihoitajayksikkö.

Ensihoidon esihenkilön yksin miehittämää ensihoitoyksikköä ei ole perustettu koska ei ole saatu perustamislupaa. Tällä pystyttäisiin vastaamaan potilaiden tavoittamisaikojen pienentämiseen. Varkaus-Joroinen alueelle määriteltyä uutta 12 h yksiköille ei ole saatu perustamislupaa. Varkauden osalta kiireellisten ensihoitotehtävien tavoittamisviiveet ovat kasvaneet hälyttävästi. Ensihoitajille on Varkauden alueella tullut tehollisen työajan ylityksiä enemmän verrattuna viime vuoden samaan seurantajaksoon.

Ensihoitohenkilöstön viikkotyöaika muuttui 1.1. alkaen 38,25 h/vk entisen 42 h/vk sijaan. Työaikamuutos aiheutti henkilöstön lisäresurssitarvetta 10 htv. Työaikamuutos on aiheuttanut merkittävää kuormitusta paitsi ensihoitajien keskuudessa myös ensihoidon hallinnossa.

Ensivastetehtävät ovat vähentyneet 23 % samaan seurantajaksoon verrattuna. Hälytysohjetta ensivastetehtävien osalta on muutettu 22.6. alkaen kansallisen hälytysohjeen myötä ja ensivasteyksikköä tullaan käyttämään enemmän ensihoitoyksiköiden tukiyksikkönä kiireellisissä tehtävissä.

Ensihoitopalveluiden laatua ja vaikuttavuutta seurataan asiakaspalautteiden, potilasturvallisuuden laadun arvioinnin ja kehittämisen sekä henkilöstön koulutusvaatimusten ja osaamisen varmistamisen kautta. Asiakaspalauttejärjestelmä on vielä puutteellinen. HaiPro- ja PosiPro- järjestelmät käytössä henkilöstölle. Henkilöstöä osallistunut hyvinvointialueen yhteisiin ja myös ulkopuolisiin koulutuksiin. Vuonna 2023 ensihoidossa toteutunut 204 koulutuspäivää.

Esittelijä	pelastustoimi- ja turvallisuuspalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Kokonaisturvallisuuslautakunta esittää pelastustoimen omavalvonnan toteutumisen ja tulosten raportointia aluehallitukselle ja merkitsee asian tiedoksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.